

Gemeenteraad van Albrandswaard
p/a de griffie

Uw brief van:	Ons kenmerk:	462135
Uw kenmerk:	Contact:	E. van Baars
Bijlage(n):	Doorkiesnummer:	+31180451607
	E-mailadres:	e.v.baars@bar-organisatie.nl
	Datum:	20 september 2022

Betreft: SPUK Verlagen Energierekening

Inleiding

Sinds de tweede helft van 2021 stijgen de energieprijzen sterk. Steeds meer huishoudens maken zich zorgen of ze hun energierekening kunnen betalen. Daar komt bij dat de gestegen energieprijzen ook invloed hebben op de prijzen van voedsel en producten. Met als resultaat: het leven wordt duurder.

De verwachting is dat het aantal huishoudens dat financiële problemen krijgt door de stijgende energierekening verder toeneemt. Het kabinet heeft daarom maatregelen aangekondigd en ingezet om de prijsstijging te dempen. Een van de maatregelen is de SPUK (Specifieke Uitkering) Verlagen Energierekening.

Voor de uitvoering van deze SPUK is een plan van aanpak gemaakt, voor de uitvoering op gemeentelijk niveau. De looptijd voor de uitvoering is oktober 2022 t/m eind 2023.

Het college heeft het plan van aanpak vastgesteld en informeert u bij deze via de RIB.

Doel

Het doel is te helpen de energierekening omlaag te krijgen van Albrandswaardse huishoudens met een laag inkomen en een hoge energierekening.

Doelgroepen

- *Huishoudens met 120% wettelijk minimum inkomen (benaderen in fase 1):* worden als eerste benaderd via de gemeentelijke kanalen. Zij zijn bekend bij de gemeente omdat ze gebruikmaken van een gemeentelijke sociale voorziening.
- *Huishoudens met 130-140% wettelijk minimum inkomen (benaderen in fase 2):* indien er nog budget over is na de eerste ronde wordt deze groep benaderd. De kans is groot dat er nog budget over is, want in andere gemeentes maakte 50% van de benaderde doelgroep gebruik van het aanbod. Deze groep is niet bekend bij de gemeente omdat ze geen gebruik maakt van een sociale voorziening. Daarom moet ze op een andere manier benaderd worden. Namelijk via geografische kaarten (combinatie van data) waar energiearmoede het meeste aan de orde is. In die buurten worden huis-aan-huis acties uitgevoerd en informatie verstrekt over het aanbod via voedselbanken en plaatselijke welzijnsorganisaties.

Energiebesparende maatregelen

Bij de keuze van de maatregelen zijn de volgende selectiecriteria toegepast:

- Een hoge jaarlijkse besparing op de energierekening kan worden behaald;
- Waar de bewoners geen gedrag voor hoeven aan te passen. Want de verwachting is dat mensen in energiearmoede niet de mentale ruimte hebben door geldstress zich daarmee bezig te houden;
- Binnen het budget van gemiddeld ca. 500,- per huishouden valt.

Uit deze criteria zijn de volgende maatregelen geselecteerd:

- *Energiecoaches en –klussers (via leverancier St. Trias Innervatie):* de energiecoach schetst voor de inwoner wat er allemaal mogelijk is en zal wijzen op aandachtspunten specifiek voor de desbetreffende woning. De energiecoach komt bovendien niet met lege handen. Hij / zij heeft een energiebox bij zich met energiebesparende producten, zoals radiatorfolie en een waterbesparende douchekop (o.b.v. wens van bewoner), en deze worden meteen geïnstalleerd. Met de SPUK gelden verlengen we de inzet van de energiecoaches en de bezoeken aan huis. Inwoners ontvangen maatwerkadvies aan huis over energiebesparing en krijg ondersteuning bij het installeren van besparende maatregelen zoals radiatorfolie. Dit levert een besparing op van circa €150,- p.j.).
- *Cv optimalisatie (via leverancier Energiewacht)*
Besparing €110 - 210,- p.j. Hieronder wordt het volgende keuzepalet voor de inwoner verstaan (stap 1 is standaard, bij stap 2 heeft ze zelf de keuze, maar geeft de installateur een advies mee):
 - o Stap 1 - basisinstellingen cv-ketel verbeteren (vermogen, aanvoertemperatuur verlagen)
 - o Stap 2 - één van de onderstaande opties o.b.v. situatie en wens bewoner:
 - a) Waterzijdig inregelen
 - b) Slimme thermostaat
 - c) Klokthermostaat
 - d) Radiatorventilatoren

Met de woningcorporaties worden afspraken gemaakt om dit gezamenlijk aan te bieden aan hun huurders. Omdat energiearmoede het meest bij die doelgroep speelt.

Dit plan is afgestemd op een andere maatregel die het Rijk doorvoert – de Eenmalige Energietoeslag 2022 (van €1300,-). Dat betreft een eenmalige ondersteuning, de maatregelen die hier worden voorgesteld verlagen de energierekening jaarlijks structureel.

Consequenties

Ondersteuning bij verlaging van de energierekening kan ertoe leiden dat deze specifieke huishoudens wat meer financiële ademruimte krijgen zodat ze elders niet (ook) in de financiële problemen komen, met betrekking tot bijvoorbeeld dagelijks levensonderhoud en woonlasten.

Financien

Kosten zijn inclusief BTW, want de maatregelen kunnen niet gecompenseerd worden uit het BTW fonds.

Kosten	€
Energiecoaches en –fixers + energiebox	66.000
Cv optimalisatie	159.000
Online aanvraag portaal	5.000
<i>Totaal</i>	230.000
Financiële dekking	
SPUK	180.000
Regeling Reductie Energiebesparing Woningen (RREW)	50.000
<i>Totaal</i>	230.000

Planning

Fase	Wat	Toelichting
Voorbereiding		
Maart – juli 2022	Plan van aanpak maken (Gereed)	met intern en externe stakeholders, portefeuillehouder, leveranciers
Aug – sept 2022	Praktisch uitwerken van aanbod Cv – optimalisatie. (gestart)	Afspraken met leverancier, kennisoverdracht, afstemming met woningcorporaties, opstellen subsidieverordening voor aanvraag gelden door corporaties
Aug – sept 2022	Online aanvraag portaal opzetten. (Gestart)	i.s.m. Wemaron
Sept 2022	Communicatie voorbereiden	Met interne en externe stakeholders, afdeling Communicatie
Sept 2022	College en raad informeren	
Uitvoering		
Sept 2022	Aanbod Energiecoaches en klussers	Vervroeg aanbod vanwege contracten huidige energiecoaches
Okt 2022	Fase 1: benaderen huishoudens 120% wettelijk minimum	via gemeentelijke kanalen, via huis aan huis - brief en krant
Okt 2022 – mrt 2023	Aanbod waterzijdig inregelen bij grondgebonden woningen	In winterperiode kunnen geen appartementencomplexen waterzijdig ingeregeld worden, want men heeft geen toegang tot warm water voor twee dagen
Nov 2022	Fase 2: benaderen huishoudens 130 – 140%	via huis aan huis aan bel acties door energiecoaches
Mrt 2023	Aanbod waterzijdig inregelen bij appartementencomplexen	
Doorlopend	Communicatie	Via voedselbanken, bibliotheken, etc.
Afronding		
Dec 2023	Einde SPUK periode	
Jan 2024	Evaluatie	
Mei 2024	SiSa verantwoording SPUK	

Toelichting

Andere voordelen om financieel kwetsbare huishoudens te helpen met energiebesparing:

- *Verminderen afhankelijkheid Russisch gas:* 15% van het gebruikte aardgas in Nederland wordt nog uit Rusland geïmporteerd, iets dat onwenselijk is, gegeven de invasie van Rusland in Oekraïne. Het is ook inzet van de rijksoverheid om eind 2022 volledig van het Russische aardgas af te zijn;
- *Meer financiële ruimte voor isolatie van woning:* Het geeft huishoudens financieel meer ruimte om grotere energiebesparende maatregelen – zoals isolatie – te nemen. Hiervoor komt in het najaar

van 2022 via het nationale Warmtefonds een 0% lening voor lagere inkomens (zonder leenruimte) beschikbaar;

- *Reductie aardgasgebruik is goed voor het klimaat:* energiebesparing betekent dat de fossiele brandstof aardgas minder wordt gebruikt en dat is goed voor het klimaat. Dat geldt ook voor de besparing op elektriciteitsgebruik (bij maatregelen via energiecoaches), aangezien op dit moment 30% van de gebruikte elektriciteit duurzaam wordt opgewekt in Nederland.

Bijlagen

Plan van Aanpak SPUK Verlagen Energierekening

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,
de locosecretaris, de burgemeester,

Dick Mol

drs. Jolanda de Witte

Plan van aanpak

Specifieke Uitkering (SPUK) Verlagen Energierekening

Gemeente Albrandswaard

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Doel	3
Waarom energiearmoede aanpakken?.....	3
Maatregelen vanuit het rijk.....	4
Doelgroep.....	5
Benaderen van doelgroep	5
Communicatie	7
Energiebesparende maatregelen.....	7
Planning.....	10
Monitoring.....	11
Financiën	11
Bijlagen	12
Omvang doelgroep.....	12
Samenwerkingspartners.....	12
Voorwaarden SPUK	13
Welke besparende maatregelen zijn niet gekozen?	13
Gehanteerde rekenmethode voor besparingspotentieel maatregelen	14

Inleiding

Sinds de tweede helft van 2021 stijgen de energieprijzen sterk. Steeds meer huishoudens maken zich zorgen of de prijzen blijven stijgen en of ze hun energierekening kunnen betalen. Ook omdat door gestegen energieprijzen ook andere zaken in het levensonderhoud – zoals voedsel en producten- duurder worden. De verwachting is dat energiearmoede in Nederland de komende jaren verder toeneemt¹. Het kabinet heeft daarom maatregelen aangekondigd en ingezet om de prijsstijging te dempen.

Het plan van aanpak richt zich op één van de vier maatregelen, namelijk de SPUK maatregel (Specifieke uitkering verlagen energierekening). Met de SPUK maatregel heeft de Rijksoverheid 300 miljoen euro beschikbaar gesteld aan gemeenten om kwetsbare huishoudens met een hoge energierekening en/of een slecht geïsoleerde woning te ondersteunen. Gemeenten kunnen de uitkering inzetten om huishoudens die te maken hebben met energiearmoede en zich in een kwetsbare positie bevinden – vanwege de gestegen energielasten – ondersteunen bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen.

De gemeenten hebben een grote mate van vrijheid bij de besteding van de middelen. Er valt te denken aan een breed scala aan maatregelen en activiteiten, van maatregelen die direct effect hebben en snel toepasbaar zijn tot energiecoaches die huishoudens ondersteunen.

Dit plan van aanpak brengt in beeld hoe we de Albrandswaardse huishoudens die te maken hebben met energiearmoede ondersteunen bij het nemen van energiebesparende maatregelen, om zodoende de energielasten structureel te verlagen. Dit met de SPUK gelden voor Albrandswaard van €180.000,-.

Dit plan is afgestemd op de andere maatregel die het rijk doorvoert – de eenmalige uitkering van €1300,- voor minima. Dat betreft een eenmalige ondersteuning, de maatregelen die hier worden voorgesteld verlagen de energierekening jaarlijks structureel.

Definitie energiearmoede

Er zijn vele definities voor energiearmoede. Hier wordt de definitie gebruikt die ook in het TNO onderzoek wordt gehanteerd, want daar is de hoogte van de SPUK gelden op gebaseerd. Het gaat om huishoudens met de volgende kenmerken:

- (1) huishoudens met een laag inkomen (max. 140% van wettelijk sociaal minimum) en
- (2) een hoge energiekosten (hoogste 50% in Nederland) , en/of;
- een woning met een lage energetische waarde (energielabel C/D of slechter)

Doel

Met het plan van aanpak zetten we ons in om huishoudens met lagere inkomens maatwerk ondersteuning te bieden in het zich weren tegen de stijgende energieprijzen.

De rijksoverheid komt met meerdere maatregelen om deze huishoudens te compenseren, waaronder de **SPUK verlagen energierekening**. De rekening moet omlaag, en wel zo spoedig mogelijk, maar niet door direct het geld te storten op de rekening van mensen uit de doelgroep. Zij dienen geholpen te worden door de energierekening omlaag te brengen.

Waarom energiearmoede aanpakken?

Meer gelijke verdeling kosten: de kosten van de energietransitie zijn niet gelijk verdeeld. Zo gaat de laagste inkomensgroep 1,8% achteruit terwijl de hoogste inkomensgroep 0,8% achteruit gaat.² Daarnaast hebben huishoudens met lagere inkomens minder mogelijkheden om spaargeld in te zetten en/of komen niet in aanmerking voor een lening³. Op het moment gaat 80% van de duurzaamheidssubsidies naar hogere inkomens⁴. Zonder verdere

¹ [Energiearmoede in de warmtetransitie. Onderzoek naar beleidsinstrumenten - CE Delft, 2021](#)

² <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-13mrt2019-Doorrekening-ontwerp-Klimaatkkoord.pdf>

³ CE Delft (2021) energiearmoede in warmtetransitie

⁴ CE Delft (2018) Beschikbare financiering voor ambitieus klimaatdoel https://ce.nl/wp-content/uploads/2021/05/CE_Delft_210218_Beschikbare_financiering_voor_ambitieuus_klimaatdoel_FINAL.pdf

verduurzamingsmaatregelen stijgt het percentage huishoudens met energiearmoede bij de verwachte energieprijzen in 2030 met een derde. In de laagste 10% inkomensgroep stijgt het aandeel huishoudens met energiearmoede dan van 26 naar 34%⁵

Vicieuze cirkel doorbreken: mensen met een laag inkomen kunnen zich geen betere woning-isolatie en/of energie efficiëntere huishoudelijke apparatuur veroorloven. Ter illustratie: 58% van de Nederlanders met een laag inkomen woont in een woning met enkelglas.⁶ Hierdoor blijven zij kampen met bovenstaande uitdagingen.

Gezondheidseffecten vergroten: een slecht geïsoleerd en koud huis in de winter is slecht voor de gezondheid. Het tocht en er kan schimmel ontstaan. Onderzoek wijst uit dat het investeren tegen energiearmoede veel voordelen oplevert: een goed verwarmde woning geeft gezondheidsvoordelen, betere prestaties op school, hogere arbeidsproductiviteit en minder ziekteverzuim op werk.⁷

Financiële effecten vergroten: verduurzaming kan gepaard gaan met goedkoper leven. Energiebesparing is een van de weinige 'knoppen' waar mensen met een laag inkomen zelf aan kunnen draaien om kosten te verlagen en zo wat meer over te houden voor andere zaken. Daarnaast kunnen zorgkosten of kosten voor uithuiszetting door energiearmoede worden verlaagd door hierin te investeren.

Sociaal isolement voorkomen: mensen met een laag inkomen en een hoge energierekening kunnen in sociaal isolement belanden, omdat zij geen gasten durven uit te nodigen wanneer ze hun woning niet warm kunnen stoken.⁸

Maatregelen vanuit het rijk

Veel huishoudens krijgen in 2022 een hogere energierekening. Het rijk neemt diverse maatregelen om de stijging van de energierekening te verminderen. Dit plan van aanpak heeft betrekking op maatregel 1, de SPUK. De maatregelen zijn:

1. **SPUK Verlagen Energierekening:** de Rijksoverheid stelt 300 miljoen euro ter beschikking aan gemeenten om kwetsbare huishoudens met een hoge energierekening en/of een slecht geïsoleerde woning te ondersteunen via hun gemeente. Zo middelen kunnen ingezet worden voor energieadvies of energiebesparende maatregelen.⁹
2. **Energiebelastingkorting:** daarnaast zal extra belastingkorting op de energierekening én een verlaging van het belastingtarief op elektriciteit in 2022 plaatsvinden voor huishoudens. De belastingkorting op de energierekening wordt verhoogd met €230 incl. BTW. Het belastingtarief op elektriciteit (eerste schijf) gaat omlaag met €8,4 cent inclusief btw. Deze tijdelijke maatregelen gelden voor 2022.¹⁰
3. **Eenmalig compensatiebedrag voor lage inkomens:** huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum worden aanvullend generiek gecompenseerd. Ze ontvangen €1300,- via gemeenten om hen te helpen bij het betalen van de energierekening.¹¹
4. **RRE en RREW:** de regelingen lopen van begin 2020 t/m eind 2022, waar onder andere energiecoaches en energiebesparingsboxen voor worden ingezet. Hier is tussen de €115 – 300,- op jaarbasis mee te besparen.

⁵ CE delft energiearmoede

⁶ [Wie profiteert van het klimaatbeleid? - CE Delft](#)

⁷ European Renovation Wave ; Pye, (2015),. Energy poverty y and vulnerable consumers in the energy sector across the EU: Analysis of policies and measures. INSIGHT_E

⁸ <https://nos.nl/artikel/2354907-energiearmoedebeleid-moet-beter-houd-rekening-met-mensen-met-kleine-beurs>

⁹ [150 miljoen euro voor aanpak energiearmoede kwetsbare huishoudens | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#), oktober 2021

¹⁰ [Kabinet verlaagt energiebelasting en stelt extra geld voor isolatie beschikbaar | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#), oktober 2021

¹¹ [Extra energietoeslag voor lagere inkomens | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#), december 2021

De SPUK ligt in de lijn van de RRE(W), maar is met name gericht op verlaging van de energierekening en minder gericht op CO2 reductie (dat was de aanleiding voor de RRE en RREW). Wel kan er worden voortgebouwd op de werkwijze en organisatie die voor de RRE(W) is opgezet.

• Context andere regelingen • Regeling reductie energiegebruik (RRE) / • Regeling reductie energiegebruik woningen (RREW) • Nationaal isolatieprogramma	}	CO2 / alle huishoudens
• Energiearmoede • Verlaging energierekening kwetsbare huishoudens • 550.000 huishoudens • 75% sociale huurwoning	}	Verlaging energierekening kwetsbare huishoudens
• Effect op rekening: zo spoedig mogelijk		

6

Verhouding tussen RRE(W) en SPUK

Doelgroep

Het voorstel is om minima te compenseren, te beginnen met de groep die 120% van het wettelijk minimum inkomen verdiend. Mocht in een eerste ronde niet elk huishouden gebruik hebben gemaakt van het aanbod (wat aannemelijk is), dan worden ook de huishoudens die verdienen tot en met 140% van het wettelijk sociaal minimum.

De te bereiken doelgroep(en) worden daarom benaderd in twee fases:

- *Fase 1:* huishoudens met een inkomen van maximaal 120% van het wettelijk sociaal minimum (wsm) worden aangeschreven (in lijn met AVG-wetgeving) om gebruik te maken van 1 van de 3 aangeboden energiebesparende maatregelen. Deze huishoudens zijn (grotendeels) bij de gemeente in beeld omdat ze gebruik maken van een of meerdere gemeentelijke minimaregelingen.
- *Fase 2:* hoogstwaarschijnlijk maken niet *alle* huishoudens uit fase 1 gebruik van het aanbod. In dat geval is er budgetruimte over om de maatregelen ook aan te bieden aan huishoudens met een inkomen van 130 - 140% van het sociaal minimum. Echter is deze groep niet in beeld bij de gemeente. Zij worden benaderd via deur-aan-deur acties, informatieverspreiding bij voedselbanken, welzijnsorganisaties, gebedshuizen, buurtcentra, woningcorporaties, etc.

Benaderen van doelgroep

Het CBS heeft cijfers over inkomen op individueel niveau, maar mag deze niet delen vanwege privacy. Daarom moet er een omweg worden gemaakt om de doelgroep te identificeren, via twee benaderingsporen.

In fase 1 worden huishoudens aangeschreven via de afzonderlijke minima regelingen. De huishoudens zijn in beeld bij de gemeente.

In fase 2 wordt breder aangeschreven, ook de huishoudens die t/m 140% van het wettelijk sociaal minimum (wsm) verdienen. Zij zijn niet in beeld bij de gemeente, maar worden benaderd via de woningcorporaties, voedselbanken, etc.

	Fase 1: Benadering via sociaal domein	Fase 2: Benadering m.b.v. geografische data (GIS)
<i>Doelgroep</i>	120% wettelijke sociaal minimum (wsm)	130 – 140% wsm
<i>Partners</i>	Sociaal domein	<ul style="list-style-type: none"> - Woningcorporaties - Voedselbanken - Vraagwijzer - Welzijnsorganisaties - Ouderenorganisaties - Gebedshuizen - Wijkteams - Buurtcentra - Vluchtelingenwerk (statushouders) - Werknemers sociale werkplaats - UWV (uitkeringen)
<i>Gebruikte data</i>	<p>Adreslijst per afzonderlijke minimaregeling¹²</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participatiewet (bijstand, uitkering) - Schuldhulpverlening / vroeg signalering (grondslag Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening) <p>Corporaties kunnen huurders met huurachterstand aanschrijven</p>	<p>Geografische kaart die energiearmoede in beeld brengt, o.b.v.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijk met hoge energiearmoede (o.b.v. TNO data) - Lage WOZ waarde per m2 - Bouwjaren 1950-80 - Corporatiebezit <p>o.b.v. hiervan worden specifieke wooncomplexen / blokken geselecteerd</p>
<i>Communicatiematerialen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Mail - Huis aan huis (HaH) brief (1. Aankondigingsbrief ; 2. daarna langs de deuren, vertrouwen wordt gewonnen) - Langs de deuren 	<ul style="list-style-type: none"> - inloopspreekuur - Huis aan huis (HaH) brief - Langs de deuren - Posters in wooncomplexen - Gemeente krant / sociale media - OTID

¹² in lijn met AVG, volgens onze privacy officer, ook in gemeente Arnhem zo al toegepast (je mag adreslijst gebruiken, als de data maar niet worden gekoppeld); gebruik van data met adres zonder naam en zonder te weten waar de data vandaan komt, is in lijn met AVG

Communicatie

Doelgroepen worden geïnformeerd via de samenwerkingspartners. Een aanvullend via website van de gemeente, de plaatselijke krant, sociale media. De rijksoverheid gaat zelf ook een informatiecampagne opzetten.

Middelen

- Analoog spreekuur via het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in bibliotheken
- Online aanvraag via webportaal (**leverancier: WeMaron**)
- Laagdrempelige video's over maatregelen en energiecoaching
- Huis aan huis brief (lage responsratio op alleen een brief, dus alleen aankondigen en later langsgaan)
- In verschillende talen (bijv. introductiezin in meerdere talen)

Strategie

- Inspelen op motivatie
 1. Geldbesparing
 2. Comfortverbetering
 3. Duurzaamheid
- Overzichtelijke beknopte informatie
- Niet betuttelend, dring geen hulp op
- Gemeente als afzender wekt vertrouwen op dit thema. Er heerst wantrouwen richting overheid, maar volgens onderzoek¹³ vertrouwt de inwoner bij de energietransitie het meest:
 1. Gemeente
 2. Energie adviesbureaus
 3. Woningcorporaties
 4. Energieleveranciers
 5. Medebewoners
- Betrekken voorbeeldpersonen uit doelgroep
- Koppelen aan beloning na X hoeveelheid besparing (bijv. dagje Diergaarde Blijdorp?) ; combinatie met andere acties (zoals Sinterklaas actie RRE) werkt.

Energiebesparende maatregelen

Selectiecriteria voor gekozen maatregelen

- Een hoge jaarlijkse besparing op de energierekening kan worden behaald;
- Waar de bewoners geen gedrag voor hoeven aan te passen. Want de verwachting is dat mensen in energiearmoede niet de mentale ruimte hebben door geldstress zich daarmee bezig te houden;
- Binnen het budget van ca. 500,- per huishouden valt.

Gekozen maatregelen (geselecteerd uit zeven mogelijk maatregelen)

- *Cv optimalisatie (leverancier: Energiewacht)*
Besparing <€175,- p.j.
Hieronder wordt het volgende keuzepalet voor de inwoner verstaan (stap 1 is standaard, bij stap 2 heeft ze zelf de keuze, maar geeft de installateur een advies mee):
 - Stap 1 - basisinstellingen cv-ketel verbeteren (vermogen, aanvoertemperatuur verlagen)
 - Stap 2 - één van de onderstaande opties o.b.v. situatie en wens bewoner:
 - a) Dynamisch waterzijdig inregelen (hierbij worden de radiatoren zodanig afgesteld dat het warmwater beter wordt verdeeld over het systeem) \

¹³ I&O Research 2021

- b) Slimme thermostaat (Hiermee hoeven mensen niet na te denken hoe te hun woning verwarmen, dit kan energieverstopping voorkomen. De verwarming is afgestemd op het leefritme van de inwoners, of ze wel of niet thuis zijn. Optioneel is dat de warmte per kamer kan worden gereguleerd en dat het energiegebruik inzichtelijk wordt gemaakt).
- c) Klokthermostaat (eenvoudige versie van slimme thermostaat, klok wordt handmatig afgestemd op leefritme)
- d) Radiatorventilatoren (ventilatoren worden onder radiator geplaatst en blazen warme lucht de kamer in).

- **Energiecoaches en –klussers (leverancier: St. Trias Innervatie)**

Gemiddeld 8% elektriciteit besparing en 5% gasbesparing per jaar; €130,- op de energierekening per jaar. Energiecoaches en –klussers komen achter de voordeur om de woning te inspecteren en advies te geven welke apparaten (onnodig) veel energie gebruiken, waar valt te besparen. Ze brengen een box mee met besparingsmaatregelen, zoals radiatorfolie en een waterbesparende douchekop, die direct worden geïnstalleerd. Naar wens kunnen er 1, 2 of 3 bezoeken worden gebracht (installatie, advies, bespreken grotere vervolgstappen). Energiecoaches worden ook ingezet om huis-aan-huis aanbodes te doen, om gericht inwoners te informeren over het gemeentelijke aanbod.

De mogelijke besparing op de energierekening is gebaseerd op energieprijzen in 2030. Want dat geeft een betrouwbaarder beeld dan rekenen met de prijzen van begin 2022. Daardoor is het echter wel een conservatieve schatting, dus de huidige besparing zou nog veel hoger zijn.

Nadere toelichting van maatregelen

Dynamisch waterzijdig inregelen Cv-installatie	
Wat is het?	De radiatoren worden zodanig afgesteld dat het warmwater beter wordt verdeeld over het systeem. Nu is vaak de radiator die het meest dichtbij de ketel zit het warmst, en die ver weg zit koud. Het inregelen is in 85% van alle CV-installaties niet gedaan. Er worden twee stappen ondernomen: 1. het vermogen, de aanvoertemperatuur van de ketel aangepast en opvoerhoogte van de pomp. Tevens wordt een sticker aangebracht op de ketel zodat deze niet terug wordt gezet op fabrieksinstellingen door de installateur 2. keuze bewoner: aanbrengen van (A) dynamische radiatorknoppen; (B) thermostatische radiatorknoppen; (C) radiatorventilatoren ; (D) slimme thermostaat (zie andere maatregel hieronder)
Energiebesparing (p/j)	Garantie op 15% gasbesparing
Besparing energierekening (in €, per jaar)	175,-
Andere voordelen	<ul style="list-style-type: none"> - Als bewoner heb je na inregelen er geen omkijken meer naar. Toepasselijk voor mensen die in overlevingsstand staan, waar niet op korte termijn een gedragsverandering kan worden verwacht - Waterzijdig inregelen is al sinds 1-3-2020 wettelijke verplichting bij vervanging CV-ketel of overschakelen om andere warmtebron. Dus moet dus sowieso een keer gebeuren, wordt alleen nu nog niet op gehandhaafd door gemeenten/DCMR

	<ul style="list-style-type: none"> - woningcorporaties in de gemeente (waar meeste mensen met energiearmoede wonen) zijn akkoord dat gemeente hun Cv-installaties waterzijdig inregelt
Kanttekeningen	<ul style="list-style-type: none"> - Relatief dure maatregel, maar ook hoge besparing die echt zoden aan de dijk zet - Bij collectieve stookinstallaties moeten alle woningen worden aangepakt, dus bedien je ook mensen die wellicht geen last hebben van energiearmoede. Daarom wordt het alleen bij sociale huurcomplexen aangeboden, niet bij VvE's
Slimme thermostaat	
Wat is het?	Bewoners hoeven er niet zelf over na te denken met de slimme thermostaat, dat maakt verwarmen zonder te verspillen een stuk makkelijker. De verwarming is afgestemd op het leef ritme van de bewoner, of ze wel of niet thuis zijn (via geofencing). En wat de gewenste temperatuur is, zo hoeft de verwarming niet steeds van aan naar uit te schakelen (zelf programmerend en modulerend). De thermostaat kan op afstand bediend worden met de smartphone. Ook geeft deze inzicht in het energieverbruik per dag of maand. Eventueel zelf te installeren, maar kan ook door professional worden gedaan (past binnen budget)
Energiebesparing (p/j)	Gem. 18% gasbesparing
Besparing energierekening (p/j)	210,-
Andere voordelen	<ul style="list-style-type: none"> - Kan als gadget worden beschouwd - Meet ook luchtvochtigheid - Kan ook samenwerken met andere slimme apparaten
Kanttekeningen	<ul style="list-style-type: none"> - Er moet een slimme meter aanwezig zijn - Minder besparingspotentie wanneer bewoner al zuinig leeft, dan is gangbare (klok)thermostaat afdoende
Klok thermostaat	
Wat is het?	Met een klokthermostaat de woning huis stabiel op de gewenste temperatuur, zonder dat er veel gestookt hoeft te worden. Voorafgaand wordt ingesteld wat de temperatuur moet zijn tijdens bepaalde perioden, en de thermostaat voert dat programma automatisch uit.
Energiebesparing (p/j)	Ca. 10%
Besparing energierekening (p/j)	€110 – 150,-
Andere voordelen	Vooral nuttig bij huishoudens die al letten op energiebesparing en nog meer willen besparen.
Kanttekeningen	n.v.t.
Radiatorventilator	

Wat is het?	Speedcomfort ventilatoren verhoogd de warmteafgifte en de retourtemperatuur wordt verlaagd.. Het pakket bestaat uit 3 ventilatoren.
Energiebesparing (p/j)	10% (conservatieve inschatting)
Besparing energierekening (p/j)	€110 – 150 ,-
Andere voordelen	n.v.t.
Kanttekeningen	n.v.t.
Energiecoach en –klussers	
Wat is het?	De energiecoach – en klusser helpt inwoner energierekening omlaag te brengen met advies, maar ook aanbrengen van energiebesparende maatregelen. Energiecoaches komen achter de voordeur om de woning te inspecteren en tips te geven welke apparaten (onnodig) veel energie gebruiken, waar valt te besparen. Ze brengen een besparingsbox mee en maatregelen, zoals radiatorfolie en led lampen, die worden direct geïnstalleerd. En doen in specifieke buurten huis-aan-huis aanbestedingen voor informatieverstrekking over het gemeentelijke aanbod. <ul style="list-style-type: none"> - 1^e gesprek: installatie besparingsmaatregelen; - 2^e gesprek: indien gewenst. Hoe bevallen de maatregelen? Inclusief advies / tips; - 3^e gesprek: indien gewenst. Wat is er mogelijk om nog meer aan de woning worden gedaan
Energiebesparing (p/j)	257 kWh stroom 93 m3 gas
Besparing energierekening (p/j)	130,-
Andere voordelen	Installatiehulp is belangrijk, want mensen hebben andere zaken aan hun hoofd
Kanttekeningen	N.v.t.

Planning

Fase	Wat	Toelichting
Vorbereiding		
Maart – juli 2022	Plan van aanpak maken	met intern en externe stakeholders, portefeuillehouder, leveranciers
Aug – sept 2022	Praktisch uitwerken van aanbod Cv – optimalisatie	Afspraken met leverancier, kennisoverdracht, afstemming met woningcorporaties, opstellen subsidieverordening voor aanvraag gelden door corporaties
Aug – sept 2022	Online aanvraag portaal opzetten	i.s.m. Wemaron

Sept 2022	Communicatie voorbereiden	Met interne en externe stakeholders, afdeling Communicatie
Sept 2022	College en raad informeren	
Uitvoering		
Aug 2022	Aanbod Energiecoaches en klussers	Vervroeg aanbod vanwege contracten huidige energiecoaches
Okt 2022	fase 1: benaderen huishoudens 120% wettelijk minimum	via gemeentelijke kanalen, via huis aan huis - brief en krant
Okt 2022 – mrt 2023	Aanbod waterzijdig inregelen bij grondgebonden woningen	In winterperiode kunnen geen appartementencomplexen waterzijdig ingeregeld worden, want men heeft geen toegang tot warm water voor twee dagen
Nov 2022	fase 2: benaderen huishoudens 130 – 140%	via huis aan huis aan bel acties door energiecoaches
Mrt 2023	Aanbod waterzijdig inregelen bij appartementencomplexen	
Doorlopend	Communicatie	Via voedselbanken, bibliotheken, etc.
Afronding		
Dec 2023	Einde SPUK periode	
Jan 2024	Evaluatie	
Mei 2024	Sisa verantwoording SPUK	

Monitoring

- Reductie gasgebruik van huishoudens (via o.a. VNG Wijkpaspoort)
- Verbetering labelsprong (via o.a. VNG Wijkpaspoort)
- Verlaagd aantal huishoudens in energiearmoede (via monitor TNO)

Financiën

Kosten zijn inclusief BTW, want de maatregelen kunnen niet gecompenseerd worden uit het BTW fonds.

Kosten	€
Energiecoaches en –fixers + energiebox	66.000
Cv optimalisatie	159.000
Online aanvraag portaal	5.000
<i>Totaal</i>	230.000
Financiële dekking	
SPUK	180.000
Regeling Reductie Energiebesparing Woningen (RREW)	50.000
<i>Totaal</i>	230.000

Bijlagen

Omvang doelgroep

Aantallen

Doelgroep	huishoudens	jaar
SPUK budget gebaseerd op	325	2019
TNO update okt 2021 (landelijke stijging aantal huishoudens met 27% , NB: extrapolatie gedaan door gemeente)	412	2022
120 % minima in beeld	508	31-12-2020
120% minima (schatting)	92	31-12-2020
130% minima (schatting)	780	31-12-2020
140% minima (schatting)	925	31-12-2020

Wijken met relatief veel energiearmoede

Dit is ter informatie, het betekent niet dat het SPUK beleid alleen toegankelijk is voor inwoners uit deze wijken. Het betekent wel dat de communicatie over de SPUK energiearmoede hier wordt geïntensiveerd.

Wijken met hoogste % energiearmoede	Aandeel woningen met energiearmoede (%)	Aandeel woningen in corporatiebezit (%)
Albrandswaard		
Albrandswaard		
Poortugaal Zuid	4,5	?
Rhoon Noord	3,4	?

Bron 2021: <https://energiearmoede.tno.nl/>

Toename huishoudens in energiearmoede

	% huishoudens in energiearmoede voor gasprijs stijging 2021	% huishoudens in energiearmoede na gasprijs stijging 2021
Albrandswaard	2,8	4

Bron: <https://energiearmoede.tno.nl/>

Samenwerkingspartners

Toelichting

Intern	
Sociaal Domein	Bijstand, uitkering
Schuldhulpverlening	Vroeg signalering
Externe klankbord	
Vraagwijzer Albrandswaard	
St. Welzijn Albrandswaard	
WBV Poortugaal	
Havensteder	
WBV Poortugaal	
BAR breed	
St. Leergeld Zuid-Holland	
GGD / consultatiebureau	
Gebedshuizen	
Buurthuizen	Voorlichting koppelen aan laagdrempelige activiteiten zoals bingo
Leveranciers	
St. Trias Innervatie	Energiecoaches en klussers
Energiewacht	cv-optimalisatie
WeMaron	Online aanvraag portaal

Voorwaarden SPUK

- De specifieke manier waarop de middelen worden ingezet, is aan de gemeenten. Wel is het de bedoeling dat met de middelen huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de hoge energielasten worden ondersteund.
- Bij voorkeur sluit de gemeente aan bij initiatieven die al lopen, om snel maatregelen te kunnen nemen
- Mogelijk te nemen maatregelen:
 - o Inregelen CV systemen (waterzijdig)
 - o Energiecoaches
 - o (bijdrage aan) energiezuinige huishoudelijke apparatuur
 - o Proces/ondersteuningskosten
 - o Energiedisplays
 - o Bijdrage aan grote energiebesparende maatregelen (vloer- en spouwmuurisolatie)
 - o kleine energiebesparende maatregelen (tochtstrips e.d.)

Welke besparende maatregelen zijn niet gekozen?

De volgende maatregelen vielen buiten de selectiecriteria:

- Een hoge jaarlijkse besparing op de energierekening kan worden behaald;
- Waar de bewoners geen gedrag voor hoeven aan te passen. Want de verwachting is dat mensen in energiearmoede niet de mentale ruimte hebben door geldstress zich daarmee bezig te houden;

- Binnen het budget van ca. 500,- per huishouden valt.

Maatregelen	Toelichting	Prijs	Gasbesparing in % p.j.	Gasbesparing in € p.j.	Elektriciteit besparing in % p.j.	Elektriciteit besparing in € p.j.	Totale besparing in €	Bron
Energiedisplay	X	110	6	70	2	11	81	PBL 2021
Tochtgordijnen	o.b.v. appartement	180 (€12 p/m2 raam)	?	?	?	?	13	https://www.milieuceentraal.nl/energie-besparen/isoleren-en-besparen/isolerende-raambekleding/#gordijnen ; https://www.kostenverbouwing.nl/dubbel-glas/
Energiezuinige koelkast	label E, t.o.v. nieuwe, label C (dat was in oude labelsystematiek nog label A+)	250	X	X	?	40	40	https://www.milieuceentraal.nl/energie-besparen/apparaten-in-huis/koelkasten-en-vriezers/
Energiezuinige wasmachine	Van label F naar A	400	X	X	X	27 (elektriciteit) + 13 (water)	40	https://www.coolblue.nl/advis/verbruik-wasmachine.html

Gehanteerde rekenmethode voor besparingspotentieel maatregelen

Met welke energieprijzen is gerekend?

- 1 euro voor een m3 gas
- 22 cent voor een kWh stroom

Waarom de energieprijzen van 2030 en niet de hogere prijzen van dit moment?

Allereerst omdat de energieprijzen nooit jarenlang hetzelfde zijn, maar schommelen. Als we de jaarlijkse besparingen van minder energieverbruik berekenen met de hoge prijzen van nu, geven we waarschijnlijk een veel te gunstig beeld van de besparingen over een paar jaar. Bovendien gaan energiebesparende maatregelen lang mee: warmtepompen 15 jaar, zonnepanelen 25 jaar en isolatie meer dan 25 jaar. Dan is het beter om uit te gaan van de energieprijzen in 2030. En bedenk: als de gas- en stroomprijzen de komende jaren hoger zijn, valt de besparing ook hoger uit. Met 1 euro per m3 gas en 22 cent per kWh geeft Milieu Centraal dus voor de eerstkomende jaren eerder een te lage dan een te hoge besparing.

Het PBL heeft een lage en hoge verwachting en gemiddelden berekend: de toekomstige aardgasprijs ligt tussen €0,90 en €1,10 per m3 en toekomstige stroomprijs tussen €0,21 en €0,24 per kWh. De gemiddelde gasprijs is €1,00 per m3 en €0,22 per kWh (berekend en afgerond door Milieu Centraal op basis van het PBL)